

NA PRZEŁOMIE

Dwutygodnik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

ORGAN LEGJONU MŁODYCH KOMENDY w OPATOWIE i OSTROWCU.

Rok I.

Opatów, dnia 1 kwietnia 1934 r.

Nr 2

Nasza Droga.

Znana jest rola kapitału w ogóle a szczególnie zaś obcego w Polsce. Nasuwa się wobec tego zapewne pytanie, jakie my znajdujemy wyjście z obecnej paradoksalnej sytuacji, w którą wepchneli, nas kapitaliści z całym swym aparatem dochodów, sprzedających swoje wiadomości, swoje ja, nie wyłączając wielkich ekonomistów – teoretyków, którzy nigdy nie wskazują jasno planu budowy wielkiego gmachu, jakim jest ustroj gospodarczy. Nigdy nie wypowiadają się w miarę rozwoju wypadków, w miarę budowy tego gmachu gospodarstwa społecznego, lecz zato na alarm wywołany przez kapital, który czuje chwianie się tego budynku, stawianego bez planu i z samych przeciwieństw, rzucają się ci lekarze na ratunek, dyskutują, piszą rozprawy, rzucają projekty arlekinowe każdy inne, od których słuchaczy rzyły śmiechem. Czego nie zrobia, by na wezwanie kapitału znaleźć wyjście i zastosować praktyczne przyszłe chwiejnych ludzi „wilk syty i owca cała”. Wyjścia nie znaleźli, ustroj gospodarczy w gruzach, kapital chciałby jeszcze na tej kupie gruzu coś zarobić, ekonomisci pragną go złożyć do poprzedniej chwiejnej sytuacji.

Znana jest periodyczność przesłeli gospodarczych powtarzających się co pewien okres zarówno w dziedzinie czysto finansowej, jak i w przemyśle, począwszy od XIX wieku.

Z tych wstrząsów natury ekonomicznej kapital wychodził zwycięsko, znajdując nowe rynki zbytu i zarazem tereny eksploatacji w nowo odkrytych kolonjach lub przerzucając swe wyroby na stan trzeci czyli włościanstwo. Dziś już niema terenów, któreby przedstawiały wartość eksploatacyjną dla producenta. Nie tylko kraje Europy i Ameryki, ale nawet kolonie, które dotychczas były odbiorcami wyrobów przemysłowych i dostawcami surowca, obwarowały się barjerami celnymi i produkują same, pozostawiając wielki przemysł Europy i Ameryki bez wyjścia. W Polsce nie jest przemysł rozwinięty tak dalece, by nie mógł w ciągu pewnego okresu obejść się bez eksportu, gdyż u nas leżą ogromne tereny, przedstawiające wielkie możliwości do zbytu artykułów przemysłowych, bo przecież uderza nas brak dróg żelaznych, kołowych, mostów, bo czekają olbrzymie obszary ziemi na wschodzie na jakąś wymowną odznakę kultury, jak Polesie lub Wołyń, tak – ale na to potrzeba dużych kapitałów prywatnych lub państwowych polskich, a my polskiego kapitału nie posiadamy. Polska dotychczas była i jest terenem eksploatacji obcego kapitału, dla którego dotychczas jesteśmy kolonią, która daje ogromne zyski bez specjalnych kosztów na skutek taniości robotnika polskiego.

Dla młodego pokolenia Polski niema wyboru, nie chcąc stać się niewolnikami, musimy wypowiedzieć walkę kapitalizmowi o niezależność gospodarczą Polski. Obecny ustroj liberalno kapitalistyczny nie nadaje się do osiągnięcia naszego celu, więc musimy go obalić. Opierając się o szerokie masy

pracujące, zbudować musimy Państwo Zorganizowanej Pracy.

Młode pokolenie Polski nie odniesie zwycięstwa odrazu, ale młode polski świat pracy może drogą rewolucji społecznej, która idzie, doprowadzić do usunięcia z Polski wszystkich wrogich państwu elementów, wyłasczając napierw kapitalistów obcych, przedsięwzięcia nielojalnych obywateli, należących do mniejszości narodowych, oraz tych Polaków,

którzy swe oszczędności i kapitały umieszczają w bankach zagranicznych.

Młode pokolenie nie będzie podtrzymywać starych przegranych murów belkami ale zbuduje nowe żelazne fundamenty organizacji państwowej.

Młode pokolenie gotowe jest wyrzec się wielu rzeczy dzisiaj, ale z perspektywą lepszej i sprawiedliwej przyszłości, do której marsz już rozpoczęliśmy.

Młode pokolenie stanie nieustraszone do walki o lepsze jutro człowieka pracy i o wielką w wizjach młodzieńczych wymarzoną, sprawiedliwą Polskę

Młodzież Legjonowa, a starsze pokolenie.

Zagadnienie wzajemnego stosunku do siebie dwu różnych pokoleń było niemal we wszystkich epokach kwestią bardzo aktualną. Różnice psychiczne starych i młodych powodowały, że częstokroć oba pokolenia podchodziły do jednego zagadnienia z różnych punktów widzenia. Młodzi, z natury swej żądni czynu, byli w każdym pokoleniu elementem radykalnym i aktywnym, w przeciwieństwie do pokolenia ludzi starych, których cechuje powolność i dążność do kompromisów. Różnice te szczególnie ostro zarysowały się w czasach współczesnych. Pokolenie starsze, urodzone i wychowane w niewoli, w okresie, który wymagał pracy podziemnej (oczywiście mowa tu o pracy dla państwa, czy społeczeństwa), pracy nastawionej w jednym kierunku – wywołania u zaborców możliwość szerokiej autonomii lub, u wartościowej części pokolenia, – wywołania niepodległości, nie umiało czy może nie chciało pracować tak dla państwa, jak wymagały tego nowe warunki życia. Brak inicjatyw organizacyjnych, brak odwagi tworzenia nowych form rządzenia, sprawa, że już od początku istnienia naszej państwowości, miał stworzyć coś nowego, przystosowanego do ducha czasu, rządzący się starymi wzorami arystokratyzmu szlacheckimi, pryncipawami partacko w duchu pseudo-demokratycznym. Rozumień, że twórcami dzisiejszego ustroju, a ściślej mówiąc konstytucji Marcowej kierowała tradycja Polski, Jagiellonów, Sobieskiego i Konstytucji 3-go Maja, ale tradycji nie można powierzać losy wielu milionów ludzi. Młodzież młodo legjonowa przygotowując się do przejęcia obowiązków z rąk starszego pokolenia, idzie inną drogą, bo prowadzącą do przebudowy ustroju w duchu wybitnie państwowym. Z taką istotą rzeczy nie może się pogodzić część społeczeństwa starszego, przyzwyczajona krocząc utartymi ścieżkami, która w ideałach, głoszonych przez nas dopatruje się faszyzmu, hitlerizmu, a nawet komunizmu. Negatywny stosunek do młodzieży legjonowej tłumaczyć należy tem, że wspomniana część starszego społeczeństwa, sama nie tworząc nic nowego, nie lubi, by tworzono w ogóle. Pokolenie starsze, nam niechętnie, pragnęłoby, żeby młodzież szła ślepo na ich pasku. Zabić

zdolność twórczą, zniewczyć próby usiłowania siebie wydobyciem się z pod opiekuńczych skrzydeł konserwatywnych i najczęściej „Bog-ojczyźnianych” starszych Młodych należy organizować, oswen – powiadała, ale niechaj młodzi pamiętają, że starsi są dla nich wyrocznia. Jak pan z brzuskiem i świejcemii wlosumi powie, że coś jest czarne, to choćby to było białe, dla młodego musi pozostać czarne. Jeśli się powie młodzieńcowi, że żydow biał należy w imię jakiegoś tam dobra, to posłuszny młodzieńcziec powinien wzięć łaskę do ręki i prądżydow, choć w głębi duszy może odczuwać, że tego rodzaju „mokra robota” nietyko nie robi go bohaterem, nie daje zadowolenia, nie jest korzystna dla państwa, ale wręcz przeciwnie robi go śmieśnym, wywołuje uczucie niesmaku i co najgorsze – podrywa autorytet państwa. Chcieliaby widzieć niektórzy starsi panowie zorganizowaną młodzież, gotową na każde ich skinienie, młodzież, będącą ekspozyturą ich partii i partyjek, ale „broń Boże” młodzież myśląca, samodzielną i świadomą swego celu. Tu leży przyczyna powstania przepaści między młodzieżą legjonową, a pewną częścią starszego pokolenia. Piszę pewną częścią – bo jednak większość starszego społeczeństwa docenia znaczenie nowego ruchu i choć deklaracja nasza sto niejednokrotnie w kolizji z ich przekonaniami odnosi się do nas zwycięznie, widząc w nas przyszłych budowniczych Polski. Z tą częścią starszego pokolenia, mimo niezbyt znacznych różnic ideowych, współpracować możemy. Możemy korzystać z ich doświadczenia, rad, wskazówek i środków technicznych, ale nigdy nie mogą nas łączyć z nami więzy programowe, czy organizacyjne.

Z okazji Świąt Wielkanocnych Redakcja „Na Przełomie” zasyła wszystkim swoim Czytelnikom serdeczną życzenia „Wesołego Alleluja”.

Legjon Młodych a konserwatyści!

Niejedni nie rozumieją naszego ruchu, inni są obojętni, znów inni wrogowie nasi zapamiętali. Wszak Episkopat polski potępił otwarcie naszą działalność, posądził nas o walkę z religią; wszak dla pp. Mackiewiczów jesteśmy bolszewikami... a wszak i nasi prowincjonalni magnaci rolni i przemysłowi sądzą, że komunizm propagujemy.

Jesteśmy bolszewikami, że otwarcie wypowiadamy walkę ludziom, bogacym się na pracy robotnika polskiego; że mówimy, iż miarą wartości jednostki w społeczeństwie jest ilość i jakość jej pracy; że odsadzamy od udziału w rozdziale dochodu społecznego jednostki bezproduktywne, nie chcące pracować, bo inni na nich pracują.

Walczymy z religią, bo odważyliśmy się głosić powieścić, że kler nie spełnia swego posłannictwa Chrystusowego, że z radością błogosławi tego, który kartaczami zniszczył rewolucję proletariatu w Austrii; ludzi pracy, upominających się o chleb; nazwano nas bezbożnikami, bo dążyliśmy do rewizji konkordatu, mocą którego kler Polski może bezkarnie z ambon uprawiać politykę partijną.

Potępiła nas społeczność klerykańno-endeckie na czele z magnaterią rolną i przemysłową, że otwarcie wykazujemy antypaństwową robotę pewnej grupy księży i konserwy laickiej.

Żle dzieje się w Polsce; do obozu Marszałka cisną się ludzie, którzy doniedawna otworzyli nienawiścią zoologiczną do ludzi z „Pierwszej Brygady”; którzy plugawe słowa rzucali pod adresem Komendanta, a teraz chcą się tuczyć pod Jego skrzydłami... Zapominają jednak, że kiedy Komendant wychodził na bój o Jutro Polski, oparł się nie na ciężkich umysłach, a wiotkich ciałach ludzi herbowych, lecz na proletariacie miejskim i wiejskim; z środowisk biednej inteligencji i zdrowych moralnie robotarzy zesłał szeregi Legjonów i P. O. W. i z tą samą starą masą pociągnął pod Kijów, z ich pierś wodził wal niezdobyty pod Warszawą i teżże masy bagnety odepchnęły niepotwornie dziłkie hordy bolszewickie w dalekie stepy, a oni ten czyn, który był wynikiem Genjusza Wodza i metwa polskiego robotarza i chłopca nazwali „Cudem nad Wisłą”. A teraz ci wszyscy, którzy ongiś wątpliwi w służność sprawy Państwa, obecnie uznają w Nim Człowieka Pracy; narazie skromnie mówią (vide przemówienia neopaństwoców na prowincjonal-

nych akademiach ku czci Marszałka) o zasługach Piłsudskiego, jako wielkiego Wodza — przewodziłkiem żołnierza — a sukcesy polityki zagranicznej według niego to wpływ ustosunkowania się naszych sąsiadów względem Polski, powolna stagnacja kryzysu — to wpływ koniunktury.

A kiedy Rzplita stała w pośród państw europejskich jako Państwo potężne, kiedy będzie decydowała o losach w polityce kontynentalnej — to powiedzą zapewne, że to zwiększenie religijności w Polsce sprawiło...

Instytnk samozachowawczy każe konserwie garnać się do obozu Marszałka, bo spozstrzegają nagle, że doniedawny ich protektor i opiel-unik z a reny życia społecznego i politycznego Polski i oni niewiedzielnicy odwracają się od swych doniedawna przywódców... tak kaze im ich kręciacka orjentacja polityczna Lecz obóz Marszałka jest jeszcze zdrowy, otrze się z ludzi karierowiczów i idących po linii najmniejszego oporu; my w to wierzymy mocno...

ipr.

MIGAWKI.

Imiennym Marszałka Piłsudskiego. Wielkie Święto wszystkich warstw i stanów. W całej Polsce, jak w kalejdoskopie przesuwają się capstrzyki, pochody, defilady, akademie, przemówienia... A wszystko przepiecione, jak wieńciami triumfalnymi i retyencjami odkrykami na cześć Wodza wielkiego Narodu.

Radość wspólna, wspólny entuzjazm, odkryki i prawie wszędzie wspólne apele.

Prawie wszędzie, bo są na szczęście i wyjątki, taka bowiem komuna jest dobra ale tylko do granic... przyzwolności.

Zdarzył się podobny wypadek i u nas. I zaraz złośliwie języki obnosły go niesłusznie po placu Wilsona i przygłębiali. Plotkować, że uroczystość odbyła się pod hasłem „obywatelskości”, że Komitet Obywatelski wraz z silnie reprezentowanym stanem obywateli ziemskich i pewną liczbą zwykłych obywateli czcili Marszałka we własnym zakresie.

Glupie języki nic nie chcą uszanować. Nawet winnego żydowskiemu Bogu ducha — mistrza władz głosowych, sprowadzonego dla uświetnienia uroczystości aż z samej stolicy za okrągłą sumkę złotych tyłu a tyłu.

Trzeba jednak przyznać, że publiczność nie ustosunkowała się do jego występu odpowiednio. Zbyt wczesnie puszczono go ze sceny. Gdyby nie to, na trzecią „bisówkę”, po „Pierwszej Brygadzie” i krakowiaku usłyszeliśmyby „Mazurka Dąbrowskiego”, którego Mistrz z pewnością „ad hoc” przechowywał w zanadrzu.

Ciałość „jako taka”, „sama w sobie” udala się nadsposobienie. Publiczność wychodziła zadowolona. Może nie wszyscy, ale to drobniostka. Zresztą ludzie zawsze muszą mieć jakieś pretensje. Choćby i p. p. chorzyści, którzy nie wiedzieli jakim prawem chcieli zupełnie bez biletu oglądać scenę od strony widowni. Na szczęście poskromiono ich wyjaśnieniem, że albo publiczność, albo oni... Zbyt wiele nie można żądać. Gdyby wybrali spośród siebie delegata, napewno zostalby wpużzony na widownię Ale wszyscy, aż śmiesznie!

Miano im nawet powiedzied, że mogą pojsć, jeśli im nie podobą. To dostatecznie wskazuje, jak bardzo organizatorzy byli zirykowanymi zachwalem żądaniem p. p. chórzystów, skoro postawili im taką stanowiącą propozycję w chwili, gdy murzyn jeszcze nie odrobił swojego.

Przykre są takie zakuslowe incydenty, ale oć malkoltnicy zawsze się trafiają i trudno jest brać wszystko pod uwagę, zwłaszcza, jeżeli uroczystość urządzana jest nie dla wszytkich.

I żadne takie, półgębkiem, na niby, Tedy, owedy, ni w dziwied, ni w piec,

Lizanie cukru zdaleka przez szyby I to już cała bahaterska chęć.

Na nie polykać życie w kropkach małych, Leniwie spychać po za siebie czas,

Naprzód, to naprzód — naciskaj pedały!

Jeśli już jaczka, to na pełny gaz!

ŻYDZI W OSTROWCU.

Zagadnienie sprawy żydowskiej jest omawiane w całej prasie bez względu na kierunki polityczne pism. Nie dziwnego, bo problem ten dotyka bezpośrednio najżywościjszych interesów Polaków, pracujących lub chcących pracować w wolnych zawodach, rzemiośle i handlu. Trwający i pogłębiający się kryzys, który pozwałbił dużą liczbę obywateli ich warsztatów pracy, oraz zamknięcie granic dla polskiej emigracji sprawia, iż duża ilość bezrobotnych musi zrzęgnąć o pracę z nadzieją powrotu do swych dawnych zawodów czy zająć a imać się tej pracy, jaka jest możliwa do osiągnięcia.

Jeśli chodzi o polski stan posiadania w wolnych zawodach czy handlu, to dotychczas jest on bardzo mały a nawet znikomy. Nie więc dziwnego, że w tym kierunku skierowały się plany i dążenia tych, którzy muszą znaleźć warsztat pracy dla zapewnienia swej egzystencji. Ta część ludności wiejskiej, która nie może znaleźć miejsca pracy na wsi oraz część bezrobotnej inteligencji i robotników, powinna i musi znaleźć zajęcie w miasteczkach i miastach, trudniąc się handlem i rzemiosłem albo oddając wolnym zawodom i tutaj kwestja ta napotyka na poważne trudności.

Dotychczas te działy gospodarstwa społecznego są opłanowane przez żydów. Pozostaje więc albo zrzęgnąć z planu albo dążąc konsekwen-

nie zmniejszać stopniowo stan żydowskiego posiadania. Oczywiście napotka się tutaj kłozdy na zarzut, że podejmuje „walkę” z żydami, że jest antysemity i inne znane lub gloslosowne argumenty... Jednak to będzie tylko ciekawostka, obchodne za niewiedzę lub bierność, nie mające uzasadnienia z punktu widzenia słuszności. Żydzi są obywatelami, nikt temu nie zaprzeczy, ale jakimi obywatelami? Czy stosunek ich do państwa jest ten sam co Polaków, to wydaje się trochę problematyczne. Argumenty są. Obywatel, otrzymując od państwa opiekę w kraju i zagranicą, obowiązany jest do wierności i posłuszeństwa względem państwa. Obowiązki te wyrażają się między innymi w nieczytnym nie takiego co stoi w kolizji z prawem, oraz na obowiązku odbycia służby wojskowej. Wystarczy wziąć do ręki jakikolwiek poważny dziennik, przejeżdżać kronikę sądową aby przekonano się, że najwięcej fałszerstw, plag, zdrad stanu i innych czynów, koludujących z kodeksem, popełniają panowie Apszałkowie, Solnowie i inni, o podobnie brzmiejących nazwiskach. A już niech, wprost wróć jakąś do służby wojskowej, do karabina... Nie mogą jąk znośić ciężaru tornistra; to im szkodzi! I w odpowiednim czasie wyjeżdżają z Polski na kilka lat dla poratowania zdrowia. A takich kuracjuszy jest bardzo dużo. Ogłaszane przez Wojewodztwa wykazy osób po-

zbawionych obywatelstwa naskutek uchylania się od obowiązków służby wojskowej, zawierają całe kolunmy nazwisk, na szczęście w stu procentach z peśiod naszych „krajowych cudzoziemców”. Tądzie jest interes, gdzie można zarobić na handlu, wekslu, małej upadłości — owszem chętnie bioną udział „nasz” przemysłowcy. Założyc banekczek, domek gray, to jest dobre, ale bronie państwa w czasie wojny powo. — To nie jest interes ale to nie jest również równowaga w stosunkach z większością polską. Jeśli korzysta się z uprawnień, należy również spełniać swe obowiązki. Skoro ta równowaga zostanie wzruszona, może dojść do niepotrzebnych i walkich w swych skutkach poczynań. A tego nie należy życzyć ani z punktu widzenia interesu polskiego ani żydowskiego.

Jednak ostatnie lata zaczynają wskazywać na to, że równowaga w układzie posiadania żydowskiego wstąpiła w sposób nieproporcjonalnie duży do stanu posiadania polskiego, w różnych galeziach życia. To pociąga za sobą protesty i akcje ze strony społeczeństwa polskiego. Będąc przeciwni temu, co popularnie nazywa się antysemityzmem a co sprowadza się do płytkiej demagogii i wybijania szczy, dla spokojnego rozwiązania sprawy żydowskiej w Ostrowcu, przedstawiamy, jaki jest układ stanu posiadania żydów.

(d. c. n.)

TO I OWO.

„Klamie, zawsze coś z tego zostanie” — powiedział Wolter.

Powyzszy cytat nie ma nic wspólnego z tem, co mam zamiar pisać, w każdym jednak razie musiane stwierdzić, że naszonka hojną dłońą rozsypane przez Kościół zaczynają wysuwać łebki spod miękkiej gleby ludzkiego rozumu. Już ten i ow, budziej rzeczowo i samodzielnie myślarzy przypomina sobie przeczytaną do końca powieść z dawnych czasów i patrzy na nas zezem na temat: „jakby to było dobrze spławić tych heretyków w jakichś przyległyszem niejsiu Opatowski”, zaś tny, bardziej praktyczny tworzy plany zorganizowania „kieszonkowej” krucjaty przeciwko miejscowym poganom z Legionu Młodych.

Pomyśl, choć mocno przestarzały, w zasadzie niezły i może okazać się niezbędny, chociaż bowiem słuchy, że główny przedstawiciel L. M. z powodu braku zgrubłej marynarki do Cannoso się nie wybiera i sprawa może ułknąć na matowy punktie wzajemnej niechęci.

Każdy jednak medal ma dwie strony, a Legion Młodych składa się w znacznej większości z optymistów. To też i tutaj znalezliśmy dla siebie różowy sikrawek od strony podszewki. Mam na myśli reklamę, jaką nam mimowolnie zrobiono.

Staliśmy się powoli modni, jak swego czasu rozwiązywano krzyżówek i yo-yo. Ryklido patrzeć, jak jaka wyłysiała z powagi firma rozpisze ankietę na temat: „Co to jest Legion Młodych i czego właściwie chce?” W odpowiedzi za przykładem radja ogłoszmy konkurs „na najlepszą bujtkę o L. M.”. Jako pierwsza nagrodą dwutygodniowa prenumerata Na Przełomie. Sądze, że konkurs będzie miał powodzenie.

Doprawdy, nigdy nie przypuszczaliśmy, że stanemy się tak popularni! I to od chwili, gdy zauważono, że wyrzuciliśmy kołyskę na strych i sypiamy w łóżku dla dorosłych. Pierwej to tam ten i ow nawet kołyskę pohustał, zely maleństwo było przyjemniej, ale po okresie ząbkowania staliśmy się niewygodni, gdyż przestaliśmy się trzymać protekcyjnej siłupienki i znych tatusów, rozszarżając sobie zmonopolizowane prawo prowadzenia nlecia za rękę.

A o co właściwie chodzi? — O drobnostkę. O to, że jesteśmy w swej organizacji skonsolidowani, że mamy jasny program, że ten program jest jedyny pod kątem widzenia potęgi naszego Państwa w przyszłości, że mamy szczerzy zamiar program ten przeprowadzić, że nie ustąpiamy!

Mamy dość przykładów w historii i literaturze, które wskazują, że stosunek Watykański do państwa i narodu polskiego nie zawsze był taki, jakiego należałoby się spodziewać i jaki być powinien. Zależny był bowiem od ogólnego kursu międzynarodowej polityki, w której wygrywanie czysto świeckich atutów pod osłoną religij i duszpasterstwa datuje się od najdawniejszych czasów.

To też Legion Młodych wyzwanie przedstawiciel Kościoła przyjmuje i raz jeszcze stwierdza, że nie zlekcebia się ataków, mających wyrazne cechy prowokacji i zawsze stać będzie na straży interesów Państwa i Narodu polskiego.

SKRZYNIKA POCZTOWA.

P. H. K-ska, Ostrowiec. Dziękujemy za miły liścik. Życzymy powodzenia.

P. W. Kosmala, Ostrowiec. Za słowa uznania dziękujemy. Informacje przesyłać listownie.

P. Ksz. Z. Sandomierz Bardzo chętnie. Prosimy nadsyłać „Państwo Pracy” № 9. r. b.

P. J. W. Ożarów. Myśl bardzo piękna ale forma pierwszowa sprawia Panu trudność. Wolelibyśmy coś proza.

Redakcja.

Do Dzisiejszej Młodzieży Polskiej!

Zyjemy w czasach nieoczekiwanej walki o byt! Jesteśmy świadkami zmian gospodarczych państw, które różnymi sposobami pragną stoczyć śmiertelną walkę z przeciwnościami normalnego biegu życia. Dożyliśmy czasu, w którym bogatym narodem bieda zagłada w oczy; nie dzwignę, że i do kraju naszego zawitać musiała. Jednak w Państwie naszym nie jest jeszcze źle, można rzecz, że nasze jutro jest pewniejsze i daleko więcej znośniejsze do przeżycia niż w Państwach innych.

Rzeczpospolita Polska zdała egzamin przed światem z opanowania trudnych sytuacji i energicznych posunięć jakie musiały wyniknąć wskutek ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego. Narod nasz umie być ciekliwym... umie pracować. Dowodami są: przetrwanie niewoń, odzyskanie niepodległości i wreszcie budowa Państwa. Wspomniane zadania były rozwiązane przez poprzednie pokolenia młodzieży polskiej. Pamiętajmy, że poprzednicy nasi poruczone problemy rozwiązali z uznaniem. Wielki Wódz i Nauczyciel, chirurg, pewną ręką przeciął czyraką niewoli, zbudowanego na organizmie społeczeństwa naszego sformowanego z powodu chorośliwych błędów praiojów, z pozostałości oczyścił rane, młodym zastępem legionow. Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski wskazał nam drogę, po których należy iść ku lepszemu jutru, nawet wtedy,

gdyma nie ma się warunków do osiągnięcia obecnego celu. Następnie Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki podał przykład, jak za skielte, można opracować organizm żywy, dający owoce, które pragnąliby posiadac nie jeden naród (Wyżej wspomnianym skieltelem były fabryki w Chorzowie, w czasie pierwszych lat niepodległości). Dalej twórca Głyny, Pan Mmister Kwiatkowski udowodnił, że mając niewiele, można uczynić coś. Coś godnego uwagi i zażródności ze strony sąsiadów.

Naszym celem jest odzyskanie państwo utraconych granic, wzmocnić, pracy polskiej otworzyć szerokie drogi światowe. Słowem — musimy rozwiązać zadanie, którego odpowiedzieć nigdy nie pozwoliliby narodowi naszemu znaleźć się w sytuacji obecnej. Rozwiązanie powyższego postoenianiu należy do bardzo trudnych, wymaga dużo dobrej woli, skupienia i pracy Społeczeństwo Polskie szuka mocarza, który je podejmie i rozwiąże, mocarzem tym to my, młode pokolenie Rzeczypospolitej, Młodzieży polska, siła woli i czynem, zdrowy organizmie Polski, nie zwlekajmy z rozwiązaniem! Felny, zwarym frontem idziemy w tej pracy naprzód i czynimy a przedewszystkiem wywalczmy chwilę, w której piękna kajdany niewoli gospodarczej.

S. W.

CZARNE DJAMENTY.

Tysiąc nieznanych nazwisk,

Kilka setek imion

Zajnoy trud; rekawy zawiąnie u koszul

— Poszli..

Czarny pył węglowy wgrzył się w silne dłonie,
Szarpie gardło, pryska spod stóp ciężkich, twardych,
Warczą serca maszyn w piekielnej agonji.

Oskardzy!

Dzień roztopił się, uwiązł w szarym, lepkiem dymie

Jedno imię

Ma dzisiaj tysiąc nieczylnych imion —

Ten czy tamten, nie inny, cóż dla kogo znaczy?

— Poszli..

Z kilofem w garści poszli budować pod ziemią
Przyszłą Polskę pracy.

Zgór.

Z życia Legionu Młodych.

Podziękowanie:

Legion Młodych — Związek Pracy dla Państwa, Komenda w Ostrowcu, składa serdeczne podziękowanie Zarządowi Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego Oddziału Ostrowieckiego za uprzejme udzielenie pozwolenia Legionowi Młodych na zwiedzenie Muzeum Krajoznawczego w Ostrowcu (ul. Gorzysła 1). 3), w szczególności zaś p. Marii Zakowskiej za arcypokojne udzielenie wyjaśnień przy zwiedzaniu tegoż Muzeum Krajoznawczego.

W dniu 12.III. r. b. o godz. 19¹⁵ w lokalu własnym przy ul. Focha 1, 12 odbyło się zebranie dyskusyjne, wstorkowe Legionu Młodych Komenda w Ostrowcu. Po zagaleniu zebrania przez Komendanta L. M. legionista Henryk Adamek wygłosił referat p. n. „Państwo Zorganizowane Pracy”. Zebranie zaszczycili swoją obecnością przed-

stawicielewo poszczególnych miejscowych organizacji, jak: p. Władysława Memowska, p. Kazimierza Wolszokiewiczowa (Zw. Prac. Ob. Kobiec), p. Leonciński (Zw. Legionistów), p. Wigura (B. B. W. R.), p. Działamagocis (Zw. P. O. W.), p. Grünberg (Zw. Rezerwy) i p. Zablocki (Zw. Własc. Nieruchl.).

Legion Młodych Komenda w Ostrowcu składa serdeczne podziękowanie wyżej wyszczególnionych przedstawicielom za przybycie na zebranie i zabranie głosów w dyskusji, a w szczególności p. Notariuszowi Wigurze, który w pieknom przemówieniu polkreslii wspólne cechy ideologii starszego społeczeństwa w Legionu Młodych.

Z życia Związku Rezerwistów.

Wasmów. W dniu 18 marca b. r. odbyło się zebranie organizacyjne Koła Związku Rezerwistów w Wasnowie. Z ranienia Zarządu Powiatowego na zebraniu byli obecni p. adjut. Kom. Pow. Zbroja Henryk i Tadeusz Kahnowa.

Po zagaleniu zebrania przez p. Mierzejewskiego i przemówieniu p. Zbreny Hen. deklaracje członkowskie podpisał 25. obecnych.

Do zarządu wybrano: 1) Prezes — Hamera, Wiceprezes — Mierzejewski, Sekretarz — Wasnowski, Skarbnik — Oksiński, Referent Samo pomocy — Jabłoński, Członek Zarządu — Zuga, Referent wych. obyw. — Zaczek. Nowo zorganizowanemu Kołu życzymy powodzenia w pracy społecznej.

Ostrowiec Miasto. W dniu 23 marca b. r. odbyło się w sali Kim „Marzeń” uroczyste zamknięcie Kursu Wychowania Obywatelskiego, zorganizowanego przez Referenta Wych. Obyw. Zw. R. R. pana Prof. Pucelka Stef. Na program zaokreślony kursu złożyło się przemówienie Pana wicestarosty Kuturzy i referat p. Dyr. Burdy p. t. „Rola Polski na terenie międzynarodowym”. Po krótkim, rzeczowym referacie p. prof. Pucelka omówił szczegółowo program Kursu i podziękował wykładowcom za bezinteresowną pracę. Na zakończenie p. Frączek wygłosił deklarację Słowackiego p. t. „Moj Testament”.

Z działalności Oddziału Związku Strzeleckiego w Opatowie.

Obecny Zarząd Związku Strzeleckiego w Opatowie wykazuje żywotną działalność. W dniu 20 stycznia b. r. został urządzony tradycyjny oplatek w świetlicy Z. S. Obecnością swą zaszczylicili brać strzelecką Zastępca Starosty p. Mg. Kuzręja, prezydent miasta Opatowa p. Orzechowski, komendant powiatowy p. p. Pokarski Stefan i przedstawiciele duchowieństwa w osobach księży Oracza i Wroniszewskiego. Słowo wstępne wygłosił prezes miejscowego Oddziału Z. S. p. Naczelnik Urzędu Skarbowego Fr. Grzebieli.

Uroczystość minęła w jakimśmilymszym nastroju wśród śpiewu kolend i piosenki żołnierskich. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna.

Dnia 4 marca b. r. staraniem Oddziału Z. S. wystawiono w sali Straży Ognowej w reżyserji pana Iwanika 2 sztuki 1-aktowej p. t. „Rysia w Krynicy” i „Na Prowincji”. Gra naszych młodych artystów wypadła nadspodziewanie dobrze. Najwięcej pracy wymagająca Akademia ku czci Komendanta w dniu 19 marca b. dobrze. Atrakcją był chór strzelecki, który zdobył przebojem społeczeństwo opatowskie. Nowo utworzony ten chór dopiero po raz pierwszy wystąpił wobec szerokiej publiczności pod batutą pana Bukajko, wykonał szereg pieśni zupełnie poprawnie. Na program Akademii po za śpiewem chóralnym złożyły się: słowo wstępne, deklamacje i sztuczka p. t. „Przeł- s-trygdy”, wykonane wyłącznie przez strzelców.

Tak deklamacje jak i sztuczka były gorąco oklaskiwane przez publiczność szczerze i wielopiętną salę.

Z pracy społecznej.

W dniu 28, lutego b. r. odbyło się Walne Zebranie Pol. Czerw. Krzyża, Oddział w Opatowie.

Sprawozdanie Zarządu za okres ubiegły wykazało znaczny dorobek pracy społecznej miejscowego Oddziału, mającej na celu przygotowanie należyte powiatu opatowskiego do obrony Państwa.

Szczególnie żywotną działalność Oddział miejscowy okazał w ostatnich czasach, za okres kierowania tą pracą przez obecnego Prezesa Oddziału – p. Dr Juliana Bystrzanowskiego.

Nie też dziwnego, że Walne Zebranie wyraziło swoją zgodę na dalsze utrzymanie Zarządu w dotychczasowym składzie, i po ozywionej dyskusji nad preliminarzowym budżetem – zaakceptowało w całości plan pracy Oddziału na rok najbliższy.

Najważniejszym dowodem pracy jest fakt, iż wyzyskolone zostały w ostatnich miesiącach dwie drużyny „sanitarno-ratownicze” dla Opatowa i oddane zostało do użytku tych drużyn dwa komplety sprzętu ratowniczego, zakupionego przez miejscowy Oddział.

Haj.

Niniejsze przeproszenie ogłaszam w „Na Przelomie”.

W miesiącu maju poczynione przemiezenie za- rzytu byłemu legjonście Janowi Lach-Delormonowi cótam i osobście przeprosilem.

Opatów, dn. 9-XII - 1933 r.

(-) **Chodurski.**

Kierownik szkoły w Iwaniskach.

KRONIKA.

Uroczysta akademja Zw. Strzeleckiego w Opatowie.

W dniu 19 b. m. odbyła się w Opatowie uroczysta Akademja Z. Strzeleckiego dla uczczenia imienia Wodza Narodu, I Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego

Słowo wstępne wygłosił ob. strzelec St. Chodźiewicz następnie chór Zw. Strzeleckiego odspiewał „Pierwszą Brygadę” i kilka pieśni legjonnowych Deklamacje strzeleczyni Z. Góreckiej i ob. strzelca B. Kucharskiego wypadły b. udatnie.

Na zakończenie sekcja dramatyczna Zw. odegrała z powodzeniem sztukę „Porucznik 1-szej Brygady”.

Wspaniały przebieg obchodu imienin I Marszałka Polski JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO.

O godz. 10 rano odprawiona została uroczysta Msza św w Kolegjaście celebrowana przez Ks. Prałata Pioro.

O godz. 11 – defilada przed Przerzastawicem rząd i reprezentantami miejscowych Władz w stóp pomnika Topora-Zwierz iowskiego

Przedefilowały – kompanja Zw. Rezerwistów, Zw. Strzelecki, drużyny harcarskie, miejscowe gimnazjum im. B. Głowackiego, szkoły powszechne, oddziały miejscowe Polskiego Czerwonego Krzyża, Z. Z. Z. i Straz Pozarna.

Wieczorem odbyło się uroczysta akademja w sali „Straznicy”.

Zakład Elektro - Mechaniczny „P E K A” w Ostrowcu przy ulicy Sandomierskiej № 26, przyjmuje do reperacji: radjoodbiorniki, akumulatory, prostowniki, głośniki, dynamy samochodowe i inne części wchodzące w zakres elektrotechniki oraz na zamówienia wykonuje radjoodbiorniki – anodowe i sieciowe.

Wykonanie solidne i po cenach przystępnych.

PAŃSTWO PRACY.

Gdy uginacie się pod ciężarem nieprawości i niesprawiedliwości, które niesie u swego schyłku ustroj kapitalistyczny,

gdy kryzys ustroju pozabwia Was podstaw egzystencji,

gdy głód i niedza coraz obfitszy zbierają plon, gdy obcy kapitalista w imię swych żasarganych interesów pozabwia Ludzi Pracy prawa do pracy w warsztatach produkcji, które winny być obciem i źródłem bogactwa Państwa i polskiego swiata pracy, a nie obcych wyzyskaczy,

wtedy jedyną ostoją jest dla Was myśl o tem, że kiedy skończy się Wasza dzisiejsza niedola, że czeka Was lepsze jutro w przyszelempo- tuznem i sprawiedliwym Państwie Pracy.

- Młody polski swiat pracy staje już do walki o lepsze jutro,
- o sprawiedliwość społeczną,
  - o niepodległość gospodarczą i potęgę Polski,
  - o wyzwolenie Jej z pod ucisku obcych kapitalistow-ciemniacyeli,
  - o upaństwowienie warsztatów produkcji,
  - o upowszechnienie prawa do pracy i obo- wiazku pracy,
  - o nalezyte warunki pracy i rozwoju kultura- lnego dla wszystkich obywateli.

Młody polski swiat pracy podjął tę walkę i poprowadzi ją do zwycięskiego końca, mobilizując już dzisiaj pod sztandarami Państwa Pracy kadry rewolucyjnego Ruchu Młodolegionowego.

W interesie Państwa Polskiego i proletariatu polskiego żaden Cłowiek Pracy nie ma prawa pozostać na uboczu zbliżających się wydarzeń, noszących zupełną zmianę ustroju politycznego, społecznego i gospodarczego, żaden Cłowiek Pracy nie może izolować się od nowego polskiego prądu, który przybiera z każdym dniem na sile.

Niech żyje Państwo

Zorganizowanej Pracy!

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI powiatu Opatowskiego.

Instytucja Centralna w Opatowie-Niel ul. Sienkiewicza Nr. 27
Oddział w Ostrowcu n/Kamienną ul. Głogowskiego № 6.

wyposażona w pupilarną gwarancję, której statutowo udziela Związek Poręczający – Sejmik Powiatowy (23 gminy i 1 miasto)

Przyjmuje wkłady poczynszy od 1 zł wwyż.

Otwiera rachunki bieżące i czekowe.

Zalatiwa szybko, tanio i dokładnie wszelkie czynności w zakresie bankowości wchodzącej.

Kapitał obrotowy 1.000.000 – złotych.

R-k żyrowy w Banku Polskim.

Konto czekowe w P. K. O.

Centrali w Opatowie № 64741.

Oddziału w Ostrowcu № 143950.

Adres Redakcji i Administracji: Opatów, Sienkiewicza 2.

Redakcja czynna w każdy piątek od godz. 5 - 7.

w Ostrowcu, ul. Focha 12. godz. urzęd. we wtorki i środy od 18 - 20

Warunki prenumeraty: rocznie 3,50 zł, półrocznie 1,75 zł., kwartalnie 0,80 gr

Ceny ogłoszeń: za wiersz mm. szerokości 1 szpalty redakcyjnej na stronie tytułowej 1 zł. w tekście 80 gr. za tekstem 60 gr.

Drobne ogłoszenie 5 gr. za wyraz.

Redaktor: **Wincenty Piechowicz.**

Wydawca: **Komenda Obwodu I. M. w Opatowie.**